

השלב השני (עיון בסיכום של דף ד): יבמות ה: (110) עד ז. (22 'חומרה רבה ת"ל לא תבערו')

נושא השלב השני: דיון בהתנגשות בין עשה ללא תעשה חמור (שיש בו כרת).
הברייתא (בדף ג:) לומדת מהמילה 'עליה' שאיסור אחות אישה לא נדחה מפני ייבום. הגמרא שואלת מדוע צריך לימוד לכך הרי איסור אחות אישה הוא איסור חמור - למה שאיסור זה יידחה מפני עשה.
הגמרא מחפשת מקור לכך שעשה דוחה גם לא תעשה חמור (אם היינו מוצאים לכך מקור היינו מבינים למה צריך לימוד מיוחד לאחות אישה).
למסקנה: הגמרא לא מוצאת מקור לדין עשה דוחה לא תעשה חמור ולכן השאלה נשארת במקומה (למה צריך לימוד מיוחד מעליה)

נסיונות לימוד לכך שעשה דוחה לא תעשה חמור (שיש בו כרת) - ודחייתן

ניסיון לימוד:

יש מצוות עשה שדוחות לא תעשה חמור - מילה, קרבן פסח, קרבן תמיד (שדוחים איסור שבת).
ניתן ללמוד מהם על שאר העשים שדוחים לא תעשה.

דחיה:

לא ניתן ללמוד מהם כיוון ששלושת המצוות הללו נהגו עוד לפני מתן תורה (ולכן עשים אלו חמורים ודוחים שבת)

ניסיון לימוד:

יש לימוד מיוחד המחדש שכיבוד הורים לא דוחה שבת ('אכלו ושתו...אכלו ושתו' ת"א) - מכאן שבדרך כלל עשה דוחה לא תעשה חמור

דחיה:

הלימוד הוא רק על חילול שבת קל (מחמר) - שאף הוא לא נדחה ע"י עשה של כיבוד הורים, אבל חילול שבת חמור (מלאכות שחייבן כרת) - ברור שלא נדחה ע"י עשה (ולא צריך לכך לימוד).

ניסיון לימוד:

יש לימוד מיוחד המחדש שבניין המקדש לא דוחה שבת ('שבתותי תשאלו וקדשי תראו') - מכאן שבדרך כלל עשה דוחה לא תעשה חמור

דחיה:

הלימוד הוא רק לחילול שבת קל (מחמר) - שאף הוא לא נדחה ע"י עשה של מורא מקדש אבל חילול שבת חמור (מלאכות שחייבן בכרת) ברור שלא נדחה ע"י עשה (ולא צריך לכך לימוד).

ניסיון לימוד:

יש לימוד מיוחד המחדש שמיתת בית דין לא דוחה שבת ('אכלו ושתו...אכלו ושתו' ת"א) - מכאן שבדרך כלל עשה דוחה לא תעשה חמור

דחיה:

הסיבה ללימוד המיוחד היא מערכת של ק"ו (מיתת בית דין דוחה את עבודת המקדש שדוחה שבת - מכאן שמיתת ב"ד צריכה לדחות שבת) - לכן צריך לימוד לחדש שמיתת ב"ד לא דוחה שבת. אבל ברור ופשוט שעשה אינו דוחה לא תעשה חמור ומשום כך לא היה צריך לימוד מיוחד.

שאלה: מדוע לא לומדים מכיבוד הורים שעשה לא דוחה לא תעשה קל?
תשובה: בכיבוד הורים זה רק הכשר מצוה (שוחט בהמה כדי להביא לאביו בשר וכי"ב) שלא דוחה לא תעשה.
אבל עשה ממש דוחה לא תעשה.

שאלה: מדוע לא לומדים מכאן שעשה לא דוחה לא תעשה קל?
תשובה: בבניית מקדש זה רק הכשר מצוה שלא דוחה לא תעשה.
אבל עשה ממש דוחה לא תעשה.

למסקנה: דין זה (שהכשר מצוה לא דוחה לא תעשה) נלמד כבר מכיבוד הורים
לכן מהפסוק 'שבתותי תשאלו וקדשי תראו' לומדים ש:
א. המורא הוא מה' ולא מהמקדש (כמו בשבת)
ב. מורא מקדש תקף תמיד גם אחרי החורבן (כמו שהשבת תקיפה תמיד)

לעילוי נשמתם של חיילי צבא הגנה לישראל ואנשי כוחות הביטחון
שמסרו נפשם על קדושת השם העם והארץ

מורא מקדש

- א. אסור להכנס להר הבית במקלו במנעלו, בארנקו, ובאבק רגלו,
ב. אין לעשות קיצור דרך בהר הבית,
ג. אין לירוק בהר הבית

- על איזה איסור כרת עובר מי שהורג אדם בשריפה (אחת ממיתות ב"ד) בשבת?
! א. בישול סמנין (כשמכין את הפתילה שזורק לגופו של הנידון למוות)
! ב. הבערה (רק לפי מי שסובר שהבערה לחלק יצאה)

התנאים נחלקו בשאלה למה פורטה מלאכת הבערה במפורש ('לא תבארו אש ככל מושבותיכם'):

ר' נתן: לחלק יצאה - ללמד שכל אחת מל"ט המלאכות היא חיוב עצמאי ואם עשה שתי מלאכות יחד חייב שתי חטאות.

ר' יוסי: ללאו יצאה - ללמד שאיסור הבערה הוא לאו בלבד ללא חיוב כרת